

1983 - Logen 340 Barbro 1883-1983

FÖRORD.

Med denna jubileumsskrift vill vi belysa de motsättningar och problem, som förelåg när pionjärerna inom en av de äldsta folkrörelserna i Torsång startade sin verksamhet. Eftersom protokollen är väl bevarade, har det funnits möjligheter att noggrant studera det idoga och många gånger hårda arbete, som lades ner vid starten.

Nykterhetsarbetet var på den tiden något nytt, som inte accepterades till fullo. Detta belyses kanske bäst genom de personförföljelser, som ofta förekom. När man summerar dessa händelserika år som gått, går tankarna osökt till dessa systrar och bröder, som varje söndag efter gudstjänstens slut samlades till möten och kämpade för en sak, som många gånger föreföll hopplös.

Tiden gick. Föreningen fick en position i bygden. Otaliga äro de medlemmar, som passerat genom logens medlemsmatrikel. Här fingo de lära sig tala offentligt, sjunga och spela. Folkdans, idrotts- och teaterverksamhet var andra saker, som många ägnade sig åt. Men det viktigaste var, att vara tillsammans under nyktra och trivsamma former.

Men tiderna blev annorlunda. När vi kom in på 50-talet blev lokalen både för stor för logen och för liten att ekonomiskt vara lönsam. Enda chansen var att sälja den, vilket skedde. Den erbjöds först till idrottsföreningen och ortens CUF-förening, men dessa kunde inte ikläda sig den kostnad och det ansvar, som fordrades.

För oss nuvarande 13 medlemmar, av vilka med ett undantag är åldrande pensionärer med över 50-årigt medlemskap, finns en önskan att logen 340 Barbro skall fortleva i Torsångsbygden.

Kommitterade.

Utdrag ur första mötesprotokollet.

"Logen Barbro instiftades den 28 januari 1883 av grosshandlare Jakobsson från Stockholm, som på aftonen efter gudstjänstens slut höll ett nykterhetsföredrag i Torsångs sockenstuga. Efter föredraget skedde namnteckning för de kandidater, som var beredvilliga att ingå i logen. Det blev 9 stycken".

Den II februari hölls nästa intagningsmöte. 6 stycken ingick denna dag och den 18 februari ytterligare 3 stycken. Åldern var bestämd till 16 år.

Så fortsatte logen att ha möte varje söndag efter gudstjänstens slut, De hade löfte att hålla till i sockenstugan, men eftersom den ofta var upptagen, var mötena ibland hemma hos ett par systrar, vilka beredvilligt upplät ett rum till logens förfogande. I'lsbo och Dalviks skolhus fick också vara möteslokaler. Med friskt mod planerades för framtiden: Föredragsmöten och diskussionsmöten avlöste varandra. Ämnen som diskuterades, kunde vara:

1. Varför skall man vara godtemplare, man kan ju vara nykter ändå?
2. Kan och bör kvinnan verka för nykterhetens främjande och på vilket sätt?
3. Kan en godtemplare vara en sann kristen?

Så fortsätter mötena varje söndag med intagning nästan varje gång, Tyvärr, blir det många löftesbrott, varför medlemsantalet inte ökar så fort ändå.

Nya diskussionsämnen dyker upp:

1. Vad förstås med att missbruka andras svagheter?
2. Vad förstås med en persons fulla karaktär?

Eftersom mötena hela vintern ofta har varit i sockenstugan, måste man nu för städning och skurning på våren betala 1 kr och 50 öre.

Alltnog, en sommarfest anordnas i Prästhagen, på den plats, som numera innehas av idrottsföreningen, med nykterhetsföredrag. Kaffe och saft serveras för 25 öre.

Midsommardagen görs en utfärd till Lindö, dit man särskilt inbjudit folket från Kyna.

Så går tiden med möten varje söndag, trots intagningar varje gång, diskuteras nu hur och på vad sätt skall man påverka utomstående att gå med i logen.

30 september. Nu har logen fått så pass många regalier och diverse andra saker, så en av bröderna får i uppdrag att göra ett skåp. Det blev deras första möbel.

Så förflöt första året med ständiga diskussioner om förhållandet mellan godtemplarorden och kyrkan, och om medlemmarnas sätt att uppträda bland alkoholister, och möjligheten att påverka dessa. Därför genomfördes även flera bymöten. Antalet protokollförda möten blev första året 45 stycken.

Omtänksamheten om varann var från början väldigt stor. Som exempel kan nämnas att trots att alla levde i små omständigheter, så förekom vid ett tillfälle, då en person genom olyckshändelse hamnat på lasarettet för flera månader och hade väldigt trassligt ekonomiskt, att man gjorde insamlingar på mötena för honom, vilka ibland kunde inbringa 5 kronor, ibland vid ett tillfälle endast 98 öre.

Andra året fortsatte i samma stil med 40 protokollförda möten. Redan i slutet av förra året började de tänka på att samla till första grunderna till ett bibliotek. Först skänkte de böcker, som de eventuellt hade hemma, så att medlemmarna kunde få låna från det ena mötet till det andra. Så småningom när de fick några pengar i kassan, anslogs 10 kronor i taget till bokinköp.

Ett diskussionsmöte där allmänheten, speciellt vissa kommunala förtroendemän, var inbjudna, anordnades på våren i Dalviks skola, där sådana ämnen upptogs till behandling som till exempel:

1. Kan godtemplarorden vara ett lekverk?
2. Kan det anses som en välgärning att bjuda sin nästa på en sup?
3. Bör en absolut nykter person ingå i godtemplarorden?
4. Vad förstås med ordet kärlek?

En sommarfest anordnades på sommaren med föredrag i kyrkan och servering av saft och sockerdricka på kyrkvallen. Det var tydligen ett verkligt gott samarbete med prästgårdsfolkbt vid denna tid. Där bodde prostinnan Erlandsson kvar, som nyss hade blivit änka. Hon skänkte böcker till biblioteket vid flera tillfällen. En gitarr fick även logen mottaga av henne. Ibland kunde hon även betala föredragshållare. Tjänstgörande präst var då en pastor Skoglund. Han medverkade vid flera tillfällen vid offentliga tillställningar. Samarbetet med honom fortsatte även sedan han flyttat till Falun. Prostinnan Erlandsson flyttade även till Falun. Logen företog en båtresa på hennes inbjudan till hennes nya hem.

Vanliga sommarnöjen vid denna tid var båtresor. De skedde ofta i samarbete med logen i Domnarvet. I Gustafs har ju även en loge startat. Sedermera tillkom även

Alsäckslögen. Ibland kom även Falu och Korsnäslogerna på besök. I samband med dessa resor planerades för gökottor på olika lämpliga platser. Utflykter till Säterdalen nämns även ibland.

Första gången frågan om en egen byggnadskassa är uppe på dagordningen är på ett möte den 7 mars 1886. Nu planeras för en vårfest med en eventuell behållning, som skall bli grundplåt i byggnadskassan. En föredragshållare tingas. Ämnen för diskussion fastställs:

1. Vilka kunna orsakerna vara, att så få föräldrar och husbönder ingår i godtemplarorden?
2. Är godtemplarorden grundad på kristendomen?
3. Ligger det överdrift i att vara absolut nykter?
4. Är det nedsättande för någons anseende att vara godtemplare?
5. Är dryckenskapen ett nödvändigt ont?

Inkomsterna blev tyvärr bara 13 kr och 5 öre och utgifterna II kr och 13 öre, varför behållningen endast blev I kr och 92 öre.

Mötena hölls fortfarande varje söndag, men under sommaren förlades de till olika byar som t ex Milsbo, Kyna, Tyllsnäs, ja även Aspeboda fick ett besök.

Byggnadskassan får nu en förstärkning av 10 kr, som en medlem fått som ersättning för en förolämpning.

Insamling av slöjdalster för en auktion planeras. Det blev en pålysning i kyrkan när den skulle hållas. Kaffeservering på söndageftermiddagar på kyrkvallen och paketauktioner är andra sätt att få in pengar i byggnadskassan. I januari 1887 tillsättes en byggnadsstyrelse. Startkapitalet är nu 1000 kr. Aktierå 10 kr försålles till medlemmar. En byggnadsplats har erbjudits att köpa för 100 kr. Den II april 1887 är den affären uppgjord. Eftersom det var åkerjord, utarrenderades den över sommaren för 7 kr och 75 öre.

Basarer planeras, offentliga möten med nykterhetsföredrag anordnas, en auktion på gamla biblioteksböcker med inträde, 15 öre för män och 10 öre för kvinnor anordnas, allt för att förstärka kassan.

Dessa sammankomster förlades växelvis mellan Milsbo och Kyna skolhus. Föredragen var ofta i kyrkan. Dessutom hade man arbetsaftnar i Skomsarby på onsdagskvällar och i Milsbo på fredagskvällar.

Anteckningar om fri leverans av timmer har även förekommit. Dalviks skola blir platsen för nyårssammankomsten.

Ytterligare två händelserika år har gått med 49 protokollförda möten år 1887 och 48 protokollförda möten år 1888.

1889. Byggnadskommitté är tillsatt. Stadgar för byggnadsstyrelsen blir antagna den 3 mars. Bygget med tillhörande uthus kostade 3,400 kr.

Foto från 1891.

På övervåningen inreddes en bostadslägenhet. Hyran för denna beräknas täcka räntor och amorteringskostnader. Skulder till utomstående var betalda. Återstod endast att lösa in medlemmarnas aktier.

I augusti är det full fart på förberedelserna för invigning av nya lokalen. Invigningen skedde den 3 september. Högtidstalare var pastor Skoglund från Falun.

De första, som ville hyra lokalen, var bapstisterna på orten, som fortfarande är utan egen lokal. De fick hyra för 10 kr per gång, på villkor att ej börja mötet på söndagar före kl 12, för att ej konkurrera med kyrkan. Logens egna möten, som hittills nästan alltid börjat kl 2, fick härigenom framflyttas till kl 4. En viss betänksamhet tycks ha uppstått, enär vid ett senare tillfälle de börjat diskutera, om det eventuellt kan skada godtemplarorden, att hyra ut lokal till en religiös förening.

Paketauktioner är nu ett ständigt återkommande samtalsämne, även korgaftnar planeras. En annan sak värd att uppmärksammas är, att alla föredragshållare man anlidade, skulle ha skjuts från Ornäs station. Även kost och logi skulle tillhandahållas. Vid alla tillfällen ställde medlemmar upp gratis.

Som sammanfattning av hela 1880-talet (logens första 8 år) hade de hela tiden kontakt med grosshandlare Jakobsson, logens grundare, samt en hel del andra föredragshållare.

Alkoholismen var en ständig fiende, många löftesbrott förekom, så medlemsantalet ökade för sakta trots ständiga nyintagningar. Varje möte var sådana problem i olika former ett vanligt samtalsämne, Samarbetet med de kommunala förtroendemännen, lärare och pastor Skoglund, var hela tiden intensivt. Logen hade den första tiden även en egen tidning, Hoppets stjärna, med två av logens bröder som redaktörer. Ur denna tidning lästes vid varje möte valda delar.

Logen agerade även utåt, Det förekom olaglig ölförsäljning inom kommunen, som logen gjorde flera påstötningar om till vederbörande myndigheter. Likaså förekom ett väldigt fyllerislagsmål i samband med en auktion i Tylla. En medlem fick i uppdrag att skriva om missförhållandena i ortspressen för att därigenom väcka opinion bland allmänheten.

På våren planterades en granhäck mot landsvägen förbi lokalen, en del björkar planterades på nedre sidan. Fyra almar planterades samtidigt.

Vy från Lillälven.

På grund av de många uthyrningarna måste det även ordnas med någon som städade och eldade vid varje tillfälle. Anbud bland medlemmarna utföll så, att en åtog sig detta för 10 kr per år. Putsning av fönster och isättning av innanfönster betalades med 50 öre per gång. Samma pris betalades på våren när innanfönstren skulle ur igen.

Under året skaffas även en flagga. Stången skänks av en ordensbroder. Det bestämdes att flaggan skall hissas i timme före mötets början, så att alla mangrant skall hinna infinna sig.

Medlemsantalet har under året varit ca 70 stycken, men den II februari år 1900 fanns det 100 medlemmar. Detta måste firas. Det ordnas tillsammans med templarna på orten.

Medlemmar år 1900.

Innan årets slut var antalet åter nere i 75 stycken, varför nya krafttag behövdes. Eftersom Elimkapellet nu är färdigbyggt ordnades där en gemensam barn- och ungdomsfest den 9 december år 1900. Detta var ett lyckat grepp, ty redan den 26 samma månad intogs II stycken medlemmar, veckan efter fl stycken till. I januari ytterligare B stycken, så nu är medlemsantalet uppe i 121 stycken.

Vid denna tid sändes ett skriftligt tack till Aftonbladets redaktör för löftet att från och med 1901 års ingång ej införa spritannonser i tidningen. Detta hälsades med glädje av alla nykterhetsvänner, varför logen insåg det vara värt ett stort tack.

Slutord för hela 1800-talet, logens första 18 år: Nödvändiga bord, bänkar, gardiner, dukar, porslin, handdukar m m anskaffas så småningom, vart efter som kassan tillät ett inköp. Även en orgel köptes per anbud från Hedemora för 140 kr.

Man har hela tiden sett samma namn omnämnas i protokollen för varje möte, Verkliga eldsjälar!

I slutet av årtiondet insjuknar två av dessa med någon tids mellanrum i ålderdomskrämpor, varför de ej längre kan bevista mötena. De sänder båda hälsningar till logen och ber ordenssyskonen om förlåtelse, om de någon gång har förbrutit sig mot dem, så att de kan dö i frid.

Man måste verkligen beundra alla dessa, som gick den långa vägen till mötena varje vecka. Några andra samfärdsmedel fanns ju inte, De komme från Milsbo och Sjöhaga, Vika Dalvik och Torsångs Dalvik, Långlandet och Tronsjö, Viken och Nordanö, Kårtylla, Kyna, Storsten och Uvberget, Skomsarby, Tyllö och Tyllahagen, ja ända från Tägt i St Tuna kom någon medlem.

Trycket från utomstående var hela tiden stort. Det hände ofta att de kunde bli överfallna av ungdomsligor på hemvägen. Därför måste de ofta eskortera varandra hemåt. Särskilt ville ingen av systrarna gå ensam vid dylika tillfällen.

I början av år 1903 bildas en kommitté gemensamt med NTO och blåbandsföreningen på orten, "Torsångs allmänna nykterhetskommitté", som får i uppdrag att verka för att få bort ölserveringen vid bl a Rommehedslägret. Tydligen lyckades detta, ty redan året därpå kommer ett tackbrev från 'Överste Wrangel för borttagandet av ölserveringen vid marketenteriet vid Rommehed.

Vintertid är slädpartier vanliga nöjen, gäller då besök grannloger emellan, liksom sommarutfärder med båt. Vanligtvis startade båten i Gustafs, gick via Torsång där även Alsäck, Ornäs och ibland även Domnarvet mötte upp. Färden gick vidare, ibland till någon ö i Runn för gökotta, ibland till besök hos en loge i Vika, ibland till Falun eller Korsnäslogerna. Andra gånger fick båten gå i motsatt riktning, så logen Barbro, eller Gustafslogerna fick vara värdar.

Båtutfärd.

på våren dyker ett nytt samfärdsmedel upp. En utfärd planeras med velociped till logen Tomtebo lycka i St Skedvi.

1910, Eftersom medlemsantalet under sista 10-årsperioden varit mellan 120 - 140 stycken, börjar man nu känna sig trångbodd, varför de nu tänka på att bygga ut lokalen. Ritningar och kostnadsförslag anskaffas. En kommitté blir tillsatt att granska dessa förslag. Syföreningpauktioner anordnas för att få in medel till bygget.

Den 26 februari 1911 fastställdes byggnadsföreningens stadgar, vilka sedan gällde så länge logen var ägare till lokalen.

Så går ett par år med ständiga aktiviteter för att samla medel för bygget men under år 1913 är byggnadsfrågan väldigt aktuell, men turligt nog hann de inte starta, för sen bröt första världskriget ut.

Under tiden fortsätter man energiskt för att samla in medel. En teaterklubb bildas. Likaså bildas en mässingsoktett, allt för att dra folk till sommarfester och övriga arrangemang

Kallad Torsångs privata musikkår.

Under år 1913 har Arvid Eriksson fått tjänsten som vaktmästare och fått överta lägenheten ovanpå. Samma år blev även Viktor Haglöf vald till LD.

Kriget fortsätter och det blir ransoneringstider. Som vi vet blev det en svår tid. Det blev ju slut på det mesta. En tid fanns inte ens det nödvändigaste att köpa. Logen startar då en brödbyrå. Den som hade mjöl att sälja fick på brödbyrån 45 öre per kilo för detta. De behövande fick sedan köpa.

Den 8 april kommer det en förfrågan från kommunalnämnden om att få hyra lokalen som tillfällig sjukstuga vid behov. En viss betänksamhet med tanke på hyresgästerna har förekommit, men med tanke på situationen, har inga invändningar gjorts mot framställningen.

Under denna svåra tid avstannade allt logearbete. Därmed sjönk även medlemsantalet. År 1920 startar med 99 medlemmar.

Logerna Dalälvens ros och Soluppgången har samma problem varför man startar

sommarmötena år 1921 gemensamt och turas om att vara värdar. På detta sätt kommer de igång till nya aktiviteter.

1923, Arbetet går fortfarande väldigt trögt. Efter att under sommaren haft möten varannan torsdag övergår de på hösten till möten varje söndagskväll. Dessemellan hade de gemensamma samkvämsmöten med templet Dorkas, vilka tycks ha bättre vind i seglen under hela 20-talet.

Denna sommar anordnar logen en sommarfest gemensamt med kretslogen "Ny tid", d v s logerna i Hedemora, Västerby, Säter, St Skedvi, Solvarbo, Gustafs och Torsång. Behållningen från denna fest delades sålunda att kretslogen fick 75 kronor och logen Barbro 88 kronor.

21 oktober. Även gamla idrottsföreningen vill nu hyra lokalen för ett möte med föredrag och servering. Det är första gången idrottsföreningen förekommer i lagens protokoll.

1924. Utdrag ur ett protokoll från ett möte en söndagskväll i mars med anledning av att det är skottår.

§ 12. En fråga framlades: "Vems tur är det att fria i år?" Frågan diskuterades och diskussionen fick utgöra svar på frågan.

Nästa mötes huvudfråga: Vilka erfarenheter har man fått av skottåret? Detta är enda gången under hela 20-talet som det förekommer ett särskilt diskussionsämne på ett möte,

Under hela 20-talet har ideligen samma personer förekommit i protokollen. Mötena var dåligt besökta. Bara mellan ID och 20 personer slöt upp. Av övriga medlemmar har många bildat familj och fått andra intressen.

Mest beklagansvärt är att så många låg efter med kvartalsavgifterna, så att de så småningom blev strukna av den anledningen, och detta trots att det förelåg ett beslut på, att bröderna skulle slippa avgiften under den tid de gjorde rekryten.

1920.

Den 16 november 1924. Denna kväll inlämnades en fråga om att lägga ner logen. Frågan bordlades. På nästa möte den 17 december upptogs frågan till ny behandling. Efter en stunds diskussion beslöts att logen skulle fortsätta sitt arbete.

Den 25 september 1925. En ny vaktmästare måste tillsättas. Conrad Ernberg får tjänsten på villkor att han med familj avsäger sig medlemsskapet i templet och istället ingår i logen.

Den 4 april 1926. På grund av de många uthyrningarna, samt tillsammans med templama anordnade lekaftnar, börjar man känna sig trångbodd och så smått tar de åter upp resonemanget om utvidgning av lokalen. Men det stannar med ett önsketänkande denna gång. Resonemanget återkommer då och då. Det tycks vara svårt att få fram något kostnadsförslag, varför tiden går och inget blir gjort. Däremot beslöt man vid detta möte den 4 april att annonsera i Reformatorn om den lediga folkskollärartjänsten vid kyrkskolan.

Den 18 april 1926. Med anledning av distriktslogen av IOGT:s 40-åriga tillvaro har logen från distriktsrådet erhållit i uppdrag att undersöka huruvida inom logen Barbro finnes någon eller några godkända 40-åriga medlemmar. Efter verkställd granskning av medlemsmatrikeln befanns att logen verkligen står med några stycken så gamla medlemmar. Dessa voro: systrarna Stina Garvå Storsten, Stina Lisa Eriksson Vika Dalvik, Matilda Hallstrand Storsten och Maria Johansson Kårtylla.

Den 26 februari 1928. Nu tages frågan upp om en eventuell utbyggnad, men det bordlades till nästa möte, som blir den 10 mars. Då tillsättes en förberedande kommitté på två personer, Otto Samuelsson och C K Ernberg.

Den 25 mars 1928. Efter att vid ett par tillfällen tidigare diskuterat möjligheten av att inköpa ett piano, visade sig nu intresset vara så stort, att man beslutar anordna fester och andra arrangemang för att insamla medel. Viktor Haglöf och Erland Pettersson får i uppdrag att i samråd med folkskollärare Källgren, såsom varande expert, inköpa detsamma. Priset blev 850 kronor.

År 1928 ingick 8 nya medlemmar och år 1929 7 stycken till. Idel ungdomar. Under år 1930 kommer ytterligare 15 stycken, så nu blir det annan fart på mötena. Samkväm och dansaftnar omnämns. Även besök från oth besök till andra loger förekommer ofta. I kommittéerna för dessa sammankomster förekommer ungefär hälften ungdomar. Men ett möte den 16 november, när det gällde en kommitté för en lekafton visade det sig, att idel ungdomar hade blivit valda. Emanuel Pettersson blev då vald till hedersledamot i kommittén.

1931, Detta blir ett arbetsamt år. Tillbyggnad av lokalen kommer igång. Visserligen håller fastighetsföreningen i det praktiska och även det ekonomiska, men så mycket annat tillkommer. Gardiner och dukar med ordensemblem skall sys, likaså ridåer till scen. Regalierna skall ses över och tilläggsanskaffas, för att alla ska bära sådana vid invigningen. Sångböcker skall köpas. Även en ordensflagga skall sys.

Den 22 juni är det dags för taklagsfest. Angeläget är, att även detta år anordna en sommarfest, för pengar behövs. På grund av byggnationen hyres Tägtbacken för festen. Logens egna teateramatörer medverkar med uppträdande.

Den 4 oktober tillsätts en förberedande kommitté för att planera så invigningen blir så festlig som möjligt.

Den 6 december. För att medverka vid invigningsfesten har Heimdalsorkestern (10 man) lovat att ställa upp, vilket med tacksamhet mottogs.

Invigning av lokalen den 20 december 1931.

Exteriör.

Kommittéer tillsättes. För servering, 8 personer. Inträdeskommitté, 3 personer. Garderob, 2 personer. För att skura och städa lokalerna valdes flera lag. Fönstertvätt och läktare, 6 personer. Stora salen och scenen, 11 personer, samt ett tredje lag bestående av 8 personer för de gamla lokalerna. För anskaffning av buskar och ris för dekorering jämte all annan utsmyckning ev lokalen behövdes 9 personer. Affischering, 3 personer.

Det beslöts att inbjuda kretsens loger, samt att annonsera i Borlänge tidning och Falu-Kuriren. Dessutom beslöts att inbjuda äldre medlemmar, byggmästare, målare och elektriker med familjer medelst kort.

Luciafest och julfest hann man dessutom med som sista arrangemang i gamla lokalen.

Så är då invigningsdagen inne, söndagen den 20 december 1931. Distriktsskattmästare Arvid Tägtlund satt som LT och höll högtidstalet. Efter intagning av 3 nya medlemmar förrättade Emanuel Pettersson invigning av ordensflagga och dukar och tackade systrarna som sytt dukarna och Ernberg för arbetet med flaggan.

Så fanns då en stor, fin lokal och mycket medlemmar. Under året har 47 stycken intagits så medlemsantalet är nu 144 stycken. Soaråer, dansaftnar och symöten med åtföljande auktioner, ja även "gubbbal", omnämns.

En musikcirkel och en teaterklubb startar och har ständiga övningar. Den 7 november 1932 startar även en SGU-avdelning (Sveriges Godtemplares Ungdomsförbund) som fick namnet 410 Thor. Inom dess ram startar redan den 14 mars året därpå ett danslag gemensamt med avdelningen i Ornäs.

SGU:s folkdanslag.

Dessa grupper fick många gånger resa ut och medverka vid programmen vid åtskilliga platser.

Inom HU-avdelningen förekom även en livlig idrottsverksamhet, som t ex gång-och skidtävlingar. Även terränglöpning förekom. Ett 10-mannalag samlades varje vecka vid Vasastenen för träning och deltog sedan i tävlingar vid bland annat Lilltorpet i Falun.

Vinnande lag vid Lilltorpsstafetten.

Dessutom anordnade SGUagna egna fester i form av bjudningshippor eller soaråer i lokalen. En soarå förekom även gemensamt med ortens Kooperativa kvinnogille, till förmån för socknens behövande barn. Där uppträdde bland annat danslaget.

Så går 1932 och 1933 med ständig medlemsökning i både SGU-avdelningen och grundlogen. Denna framgång gör att templarna förlorar mer och mer, så när de skall anordna en aftonunderhållning på våren 1934 ber de logen sköta serveringen.

Alla dessa arrangemang med val av kommittäer gör att mötesprogrammen blir eftersatta. Diskussionerna drar ut på tiden, sedan vill ungdomarna ha en stunds lek och dans, varför det hela inte slutar förrän någon gång på småtimmarna. Detta förordakar vissa betänkligheter bland de äldre. Som ett bevis citerar jag paragraferna 7 och II ur protokollet den 25 mars 1935.

§ 7. En diskussionsfråga: "Vad tycker du om din loge?"

§ II. "Av den gjorda diskussionen anser jag att en resolution bör få följande lydelse: Medlemmar bör med förenade krafter arbeta för bättre möteskultur och för att få mötena mera givande och intressanta. Alla bör söka mera aktivt deltaga i arbetet, samt bidra till att mötesprogrammen bliva mera grundligt utförda."

Den 15 maj 1935. Förslag om bildandet av en ungdomsloge upptogs men bordlades. Förslaget bordlades åter vid två möten, för att avskrivas till vidare den 19 juni.

Det kommer åter på dagordningen den II september. En instruktionskurs skall hållas i Säter. Anna Andersson blir vald till ungdomsintendent. Beträdande blir Richard Lindström.

Ungdomslogen, med Anna Andersson som ledare, 1935.

Ungdomslogen 1945.

Så kommer då ungdomslogen igång. Ett par personer får i uppdrag att besöka ungdomslogens möten varje gång, Till julfesten, som anordnas gemensamt detta år, får ungdomarna medverka med program. Emanuel Pettersson besökte dem den 29 december och på logemötet på kvällen uttryckte han sin tacksamhet till ungdomarnas ledare för fin verksamhet. Verksamheten upphörde efter ett tiotal år.

Denna vinter avgår Ernberg som vaktmästare. En musikcirkel bildas även denna vinter med Tore Tägtlund som ledare. På påskdagen startar även en sparklubb. En gymnastikgrupp med Arne Andersson som ledare har även sina övningar. En studiecirkel med Richard Lindström som studieledare kommer igång.

Så går en IO-årsperiod, men när vi kommer in på 40-talet, då mattas verksamheten av igen. Många av dessa ungdomar har flyttat från orten, andra har bildat familj och stannar mera hemma. Många strykningar på grund av bristande betalning förekommer. Från våren 1942 till hösten 1943 har endast 20 protokollförda möten hållits, men inget tjänstemannaval. Ungdomslogen har dock varit igång nästan hela tiden, tack vare en energisk ungdomsledare.

Som ett bevis på den allmänna trötthetskänslan diskuteras åter nedläggning av logen i januari 1947, men man enades om att fortsätta. En bidragande orsak till tillbakagången är, att en avdelning av SLU har bildats, som nu drar all ungdom till sina möten.

Så kom ytterligare en dödsstöt när kretslogen, Ny Tid, blev bortrationaliserad och vi istället fick tillhöra St Tuna kretsloge. Det var en för oss mycket viktig kamratkedja som brast. Så småningom blev nu också lokalen för stor och dyrbar för oss, så vi såg oss nödsakade att sälja den år 1969.

Tiden har gått, vi blir äldre, och trots att vi känner oss små, jämfört med gångna generationers stora uppoffringar och med nitälskan utförda godtemplararbete, har vi vägrat att helt ge upp. Därför står vi nu med ett hundraårigt arv, som vi gärna vill överlämna till kommande generationer i Torsångsbygden.

Vår högsta önskan är, att ungdomen åter skall söka sig till Godtemplarorden. Till alla föräldrar riktar vi en maning: "Tänk på Edra barns framtid, gå med i vår organisation. Låt IOGT-NTO åter bli en verklighet i Torsångsbygden!"

Folkdanslaget 1935.

Teateramatörerna på besök i Venjan 1936.

Teateramatörerna på Rösåsens utsiktstorn 1935.

Utfärd till Venjan 1936.

Utfärd till Nås.

Utfärd till Vika-Sunder 1938.

Wiktor Haglöv, en av logens stöttepelare.

Hanna Danielsson, med 66 medlemsår, vår äldsta medlem.

TORSÅNGS HEMBYGDSFÖRENING

Ur verksamhetsberättelsen för år 1982

Styrelsen har bestått av: Thorild Ahlund, ordförande och kassör, Per Andersson, vice ordförande och stugfogde, Tore Nilsson, sekreterare, Tage Pettersson, intendent, Ruth Andersson, stugvärdinna, Lars Sundberg och Pär Nilsson. Suppleanter: Märta Jernberg, Sven Lindkvist och Bengt Pettersson.

Föreningens **medlemsantal** uppgår till 788. Styrelsen var under året samlad till 10 sammanträden samt ett antal arbetsdagar vid Hembygdsgården.

Som **årstryck 1982** utgavs "Torsångs kyrka" skriven av Thorild Ahlund, en kyrkobeskrivning rikt illustrerad med foton av Knut Eklund.

En **Hantverksdag** samt tre **Sommarkvällar** med musikalisk underhållning blev mycket uppskattade och samlade åtskilliga hundrade besökare. Enligt traditionen arrangerade föreningen **Valborgsmässofirande** med brasa, vårtal, körsång och fyrverkeri. Tillsammans med Torsångs Idrottsförening svarade föreningen för bygdens **Midsommarfirande**, som avslutades med körens Midsommarnattskonsert. I Viken hölls i augusti en **friluftsgudstjänst** med föreningen som värd.

Från Borlänge kommun har erhållits ett **anslag** av 1.000:-. Behållningen från fester och sammankomster blev 17.000:-. I Hembygdsgårdens underhåll och i samlingarna har under året **investerats** 16.700:-.

Under våren ordnades visning av den äldre Torsångsfilmerna, en mer än välbesökt afton. Einar Hallqvist har under året avslutat redigeringen och tagningarna för den nya **filmen**, som nästa år kan premiärvisas.

För medlemmarna ordnades under hösten en uppskattad **bussutflykt** till norra Bergslagen.

Som **gåvor** till föreningen har överlämnats gardiner och dukar av Vera Hedman, en varpstol av syskonen Lindström, ett gammalt tidningsurklipp av Folke Heimer, fönster, färgat glas och två spelbockar av Harry Lidman, hembygdsböcker av Ruth och Allan Andersson.

Under hösten har föreningen stått som arrangör för kurser i **folkdans**. Uppslutningen har varit så god att stora möjligheter finns att Torsång snart får ett eget permanent folldanslag.

